

Kazimierski, Józef

"Michał Elwiro Andriolli. Artysta, patriota, wizjoner", Jan Tabencki, Warszawa 1998 : [recenzja]

Rocznik Mazowiecki 11, 245

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Michał Elwiro Andriolli. Artysta, patriota, wizjoner,
wybór i oprac. Jan Tabencki,
Warszawa 1998**

Wstulecie śmierci Michała Elwira Andriollego 23 VIII 1993 r. trzy miasta szczególnie z nim związane: Karczew, Nałęczów i Otwock zorganizowały spotkanie w dawnej posiadłości artysty w Brzegach nad Świdrem. Wykład Janiny Wiercińskiej przypomniiał Andriollego jako artystę i patriotę, a przedstawiciele wymienionych ośrodków miejskich zrobili krok w kierunku kontynuowania i pogłębiania współpracy w przyszłości. „Gazeta Samorządowa” w Otwocku ogłosiła 1993 r. Rokiem Andriollego, a prezes Towarzystwa Przyjaciół Otwocka (dalej TPO), Jan Tabencki, przygotował do druku omawianą, godną Andriollego, publikację.

Znalazł się w niej tekst wykładu prof. Janiny Wiercińskiej, historyka sztuki, wygłoszony na spotkaniu w Brzegach, w którym autorka w sposób interesujący i kompetentny przedstawiła postać Andriollego. Jego ojciec, Włoch, osiadł w Wilnie po wyprawie napoleońskiej na Moskwę w 1812 r., ożeniony ze szlachcianką z okolic Święcian, Petronelą Gośniewską, był w Wilnie znanym rzeźbiarzem, snycerzem i architektem. Elwiro jako najmłodszy z kilkorga dzieci, urodzony w Wilnie w 1816 r., miał być lekarzem, ale zrezygnował z tego kierunku studiów i wybrał sztukę. W 1858 r. ukończył petersburską Akademię Sztuk Pięknych. Autorka zarysowała drogę życiową tego uzdolnionego artysty, chodzącego własnymi ścieżkami, uczestnika powstania styczniowego 1863 r., więźnia rosyjskiego, rysownika znanego nie tylko w Warszawie, ale i w Paryżu, związanego nie tylko z Mińskiem Mazowieckim, lecz także, a właściwie przede wszystkim, z Otwockiem i Karczewem.

Tekst wykładu i cała publikacja jest bogato ilustrowana rysunkami Andriollego. Wykład Janiny Wiercińskiej uzupełnia przedruk opracowania dr. Henryka Dobrzyckiego pt. *Andriolli w życiu społecznym*, zaczerpnięty z albumu poświęconego Andriollemu, wydanego w 1904 r. Ponadto wydawca J. Tabencki, zamieścił swój interesujący tekst *Artysta z polskiego źródła. Dziełactwo Andriollego*, któremu towarzyszą dokumenty i mapy związane z artystą: metryka chrztu, dyplom ukończenia cesarskiej Akademii Sztuki w Petersburgu, list i testament, zestawienie wpływów i wydatków od 1893 do 1900 r. oraz plany: stacji Otwock z 1843 r., Willi położonych nad Świdrem z 1893 r. i tychże z 1936 r. Uwaga wydawcy, iż Andriolli był twórcą Otwocka wypoczynkowego, a Geissler (lekarz) — uzdrowiskowego, zasługuje na upowszechnianie. Można tu tylko dodać, iż nazwa miejscowości Otwock, pisana wówczas: Odwoczsko, Odtwoczsko, w źródłach pisanych została odnotowana już w 1407 r., a wywodzi się zapewne od „odwodzk”, co może sugerować jej pochodzenie od miejsca odwodnionego na skutek zmiany koryta Wisły.

Kończąc, trzeba stwierdzić, iż wymieniona książka, pięknie i starannie wydana, jest dobrą wizytówką TPO. Andriolli był bowiem nie tylko ilustratorem, lecz także wizjonerem. Jego postaci współżyły doskonale z tekstami wybitnych poetów oraz pisarzy i często do dziś są zamieszczane w kolejnych wydaniach książek.

Józef Kazimierski